

Bestuursopdracht Implementatie Omgevingswet fase 3: "Ontwerpend Onderzoek"

Aanleiding

Naar verwachting wordt in 2021 de Omgevingswet met alle bijbehorende regelingen van kracht. Om tijdig op deze veelomvattende structuurwijziging in te spelen, is september 2017 gestart met de implementatie van de Omgevingswet fase 1 *Zoek de verschillen*. Deze inventarisatieslag is opgevolgd door fase 2 *Kleur bekennen*. Inmiddels is ook deze fase afgerond. De belangrijkste resultaten van deze fase zijn verwerkt in het *Koersdocument implementatie Omgevingswet*.

Deze bestuursopdracht is een vervolg op het koersdocument. Met het vaststellen van deze bestuursopdracht wordt instemming gevraagd om te starten met Fase 3 *Ontwerpend Onderzoek*.

Doelstelling

De Omgevingswet gaat over de fysieke leefomgeving en de activiteiten die hier op van invloed zijn. We hebben het dan onder andere over bouwwerken, infrastructuur, water(systemen), bodem, lucht, landschappen, natuur en cultureel erfgoed. Naast de Omgevingswet worden er vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's), *Omgevingsbesluit*, *Besluit kwaliteit leefomgeving*, *Besluit activiteiten leefomgeving* en het *Besluit bouwwerken leefomgeving* van kracht. Aan de wijzigingen die met de invoering van de Omgevingswet plaatsvinden, liggen maatschappelijke doelen en verbeterdoelen ten grondslag. Een logisch gevolg is, dat de implementatie van de Omgevingswet geen zuiver fysieke aangelegenheid is. Bij de implementatie is daarom samenwerking tussen het fysieke en sociaal domein een absolute noodzaak.

De volgende opsomming geeft inzicht in de verschillende doelstellingen van de wet.

Maatschappelijke doelen

- Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.
- Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Verbeterdoelen

- Het vergroten van het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.
- Een integrale benadering.
- Het stimuleren van een actieve aanpak middels bestuurlijke afwegingsruimte.
- Versnellen en verbeteren van verschillende processen.

Binnen het kader van doelstellingen en wettelijke wijzigingen, is er door de gemeente nog veel te kiezen als het gaat om de invulling van de wet. In fase 2 is daarmee een begin gemaakt. Het koersdocument schetst het reeds vastgestelde beleid wat de fysieke leefomgeving raakt. Ook gaat het in op trends en ontwikkelingen die van belang worden

geacht. Deze analyse, verknoopt met een visie op het samenwerken met de samenleving en op hoe om te gaan met verschillen binnen de gebiedsgrenzen van de gemeente, levert een aantal bestuurlijke ambities op. Die profilering vormt de basis voor deze bestuursopdracht en daarmee voor de start van fase 3. In fase 3 moeten deze eerste keuzes verder worden uitgewerkt met de samenleving.

Methodiek

In fase 3 wordt gestart met het maken van een omgevingsvisie, een omgevingsplan en er wordt gekeken naar de effecten van nog te maken keuzes voor het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het opstellen van de omgevingsvisie gebeurt via een specifieke methodiek, het *Ontwerpend Onderzoek*. Er wordt in deelgebieden gewerkt in een cyclisch proces. Tussentijdse uitkomsten van de visie worden getoetst aan de mogelijkheden van vertaling naar het omgevingsplan. De uitkomsten worden teruggekoppeld naar de opstellers van de visie. Dit kan zich enkele malen herhalen, totdat visie en plan voldoende op elkaar aansluiten en ook duidelijk is welk vergunningsregime daar bij hoort. Deze werkwijze moet er voor zorgen dat de globale omgevingsvisie uitnodigend en begrijpelijk wordt voor de samenleving en dat de bijbehorende regelgeving en het vergunningstelsel zo zijn ingericht dat initiatieven die aansluiten bij de visie ook eenvoudig en beter dan voorheen te realiseren zullen zijn.

In de coalitieagenda is de maatschappelijke opgave geformuleerd om integrale gebiedsvisies te vormen en zo de kans te creëren om verschillende opgaven in een dorp of wijk op maat aan te pakken, opgaven gestuurd en integraal. Genoemd zijn de gebiedsvisies voor Gaanderen, het buitengebied, de Huet en het gebied rond de Kruisberg. In de begroting voor 2019 zijn Gaanderen en de Kruisberg geprioriteerd. Het *Ontwerpend Onderzoek* leent zich ervoor om het opstellen van deze visies als integraal element mee te nemen. Daar waar al snel blijkt dat aan concrete, wat kleinere deelopgaven een vervolg gegeven kan worden, hoeft niet te worden gewacht op het vaststellen van een omgevingsvisie. Er zullen op dat moment voorstellen worden gedaan voor de mogelijkheden voor uitvoering. Andere opgaven zullen juist meer over de langere termijn gaan en zich voegen in het traject om tot een omgevingsvisie te komen. Korte en lange termijn aanpak gaan dus samen in deze methodiek.

De prioritering van de begroting is vertaald in de planning voor de aanpak van deelgebieden.

Resultaat

Omgevingsvisie

Het resultaat van fase 3 (een periode van twee jaar) is een verzameling van tien tot vijftien conceptvisies, behorend bij de werkgebieden waar Doetinchem in is opgedeeld. De mogelijkheid bestaat dat een aantal van deze deelvisies ter vaststelling is aangeboden. Er kunnen aanleidingen zijn om besluitvorming voor deelgebieden te versnellen. Een aandachtspunt daarbij is de consequentie op grote thema's voor andere delen van Doetinchem.

Regelgeving

Ook kan het zijn dat er al passende regelgeving is vastgesteld voor deelgebieden uit de omgevingsvisie (zie ook onder Juridische mogelijkheden). Het is nu niet te zeggen voor hoeveel deelgebieden dat zal lukken. Er zijn nog steeds onzekerheden over de eisen waar het omgevingsplan aan moet voldoen en het rijk heeft nog niet alle randvoorwaarden uitgewerkt.

Keuzes instrumentarium

Tijdens het Ontwerpend Onderzoek worden keuzes gemaakt op de volgende aspecten:

- Het al dan niet afwijken van (milieu)normen en andere regels als voorheen door het Rijk gehanteerd (al dan niet verschillend per gebied).
- Het toepassen van open en gesloten normen, waar wel en waar niet (voorbeeld: bouwhoogte passend bij de omgeving t.o.v. exact gemeten bouwhoogte)
- Het al dan niet in stand houden van vergunningen of juist het vergunning vrij maken van activiteiten.
- Het koppelen van verordeningen (welke) aan de fysieke leefomgeving
- Het vaststellen van omgevingswaarden (kwaliteiten, niveau's).
- Het werken met "vrijwillige programma's". Je kunt deze vergelijken met uitvoeringsopgaven.

Parallel aan het Ontwerpend Onderzoek wordt gewerkt aan de andere randvoorwaarden om tot een omgevingsplan te komen. Het gaat dan om:

- Er wordt uitgezocht wat er nog moet gebeuren om de nu geldende bestemmingsplannen om te zetten naar een omgevingsplan.
- Er worden voorbereidingen getroffen om de zogenaamde bruidsschat (voorheen rijksregels) te verwerken.

Participatie, dienstverlening en informatiemanagement

We geven vorm aan de eisen waar een initiatiefnemer aan moet voldoen op het vlak van participatie bij het indienen van een vergunning of melden van een initiatief. Daarnaast gaan we aan de slag om de eisen die de Omgevingswet stelt aan de diverse omgevingsprocessen te vertalen naar een informatie-architectuur die deze ondersteunt. Denk aan het aanpassen van software, het verzamelen, integreren en ontsluiten van (geo) data en de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). In 2019 werken we de verkenning uit fase 1 rondom de informatievoorziening verder uit en definiëren we beoogde resultaten. Daarna zullen verschillende projecten opgestart worden. Als daar grote financiële consequenties aan verbonden zijn, volgt er een separate bestuursopdracht. Als er keuzes zijn te maken die het ambitieniveau van de gemeente raken, dan worden deze in samenspraak met B&W gemaakt.

Juridische mogelijkheden

Bij de implementatie van de Omgevingswet is ons hoofddoel om de globale visievorming en uitvoeringspraktijk zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen. We doen dat door de methodiek van het *Ontwerpend Onderzoek* toe te passen. We zijn alert op de mogelijkheden en onmogelijkheden om (tussen)producten vast te stellen. Het

overgangsrecht bij de nieuwe wet geeft ons een aantal opties. Daarnaast biedt de huidige wetgeving nog handelingsperspectief. We zien de volgende opties:

1. Gebruik maken van de mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet. Deze wet bevat regelgeving om, vooruitlopend op de Omgevingswet, met de nieuwe planvormen te experimenteren. Een voorbeeld is om een omgevingsplan op te stellen, deze wordt dan 'bestemmingsplan met verbrede reikwijdte' genoemd. Deze experimenten moeten aangemeld worden bij het rijk en akkoord bevonden zijn (men vindt het dan passen in de Crisis- en herstelwet). Op dit moment (december 2018) loopt er een aanpassing van de wet, die onder andere de procedure voor het toelaten van experimenten makkelijker moet maken. De komende tijd zal verkend worden wat de exacte mogelijkheden zijn en welke voordelen daaraan verbonden zijn.
2. Als tijdens het ontwerpend Onderzoek blijkt dat er binnen een geografisch deelgebied wensen zijn waaraan niet 'direct' medewerking kan worden gegeven op grond van het geldende planologische regime/bestemmingsplan dan zijn er afhankelijk van de wens verschillende mogelijkheden (met bijbehorende procedures) om daar alsnog onder het huidige recht medewerking aan te verlenen. Gedacht kan worden aan al opgenomen binnenplanse afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan en de buitenplanse afwijkingsbevoegdheid (kruimelgevallenregeling) via het vergunningstelsel.
3. Alle bestemmingsplannen en beheer verordeningen (al dan niet plannen die onder de Crisis- en herstelwet zijn opgesteld), worden met ingang van 1 januari 2021 automatisch gezien als 'het omgevingsplan' zoals bedoeld in de Omgevingswet. Binnen die contouren moeten ze dan in de periode tot 1-1-2029 alsnog zodanig worden ingericht dat ze voldoen aan alle eisen van de wet.
4. Lopende projecten, opgaven en gebiedsvisies kunnen nog tot 1 januari 2021 in een (ontwerp)bestemmingsplan worden vastgelegd. Als ze na inwerkingtreding van de Omgevingswet in procedure gaan, dan moeten ze aan alle eisen voldoen van de Omgevingswet. Denk aan de mate van integraliteit, sociale aspecten en wijze van samenwerken met de samenleving. Het kan daarom raadzaam zijn om deze projecten en processen in samenhang met de nieuwe gebiedsdeelvisies uit te werken en in procedure te brengen. Beleid wat nu naar een parapluplan kan worden vertaald (denk bijvoorbeeld aan beleid voor bedrijventerreinen), kan na 1 januari 2021 alleen via een volledig omgevingsplan verwerkt worden. Dat kan dus meerdere jaren na het intreden van de Omgevingswet zijn met als gevolg dat vastgesteld beleid feitelijk niet van kracht is.

Planning

Fase 3 start direct na het vaststellen van deze bestuursopdracht. De eerste werkzaamheden bestaan uit de voorbereiding van het *Ontwerpend Onderzoek*. Als de gemeenteraad heeft besloten het Koersdocument vast te stellen als kader voor de op te stellen omgevingsvisie (besluitvormende raad 28 maart 2019), dan kan het koersdocument verder worden meegenomen in het voorbereidingstraject. In bijlage 1 van deze bestuursopdracht is het proces beschreven vanaf de vaststelling van het koersdocument tot de daadwerkelijke start van het *Ontwerpend Onderzoek*. Bijlage 2 laat zien op welke manier het *Ontwerpend Onderzoek* wordt aangevlogen.

Voor het *Ontwerpend Onderzoek* zelf trekken we twee jaar uit. We gaan van start op 2 april 2019 en sluiten het traject op uiterlijk 31 maart 2021 af. Binnen deze periode van twee jaar vinden er binnen- en buitentrajecten plaats. De sessies met de samenleving (buiten) zullen steeds binnen een periode van maximaal drie maanden en buiten de vakantieperiodes plaats vinden. Er wordt tegelijkertijd in verschillende gebieden gewerkt.

Proces binnen en buiten

In fase 3 van de implementatie Omgevingswet wordt ingezet op maximale betrokkenheid van de samenleving. In het koersdocument gaan we uitgebreid op dat proces in. We laten zien welke instrumenten we willen gebruiken en waar communicatie en het werken met de samenleving bij elkaar komen.

Cultuurverandering

Het betrekken van de samenleving is mooi, maar dat lukt alleen als we ook binnen de gemeentelijke organisatie betrokken zijn bij de opgave. De implementatie van de Omgevingswet vraagt om een cultuurverandering en sluit op dat vlak goed aan bij de ingezette cultuurverandering in het kader van de organisatieontwikkeling GD 2020. Daar waar het zinvol is, zal de projectgroep Omgevingswet optrekken met het tijdelijk team cultuurverandering.

Medewerkers

We hebben de medewerkers binnen de gemeente tot nu toe zo goed mogelijk proberen te betrekken door themagerichte bijeenkomsten te organiseren (bijvoorbeeld over volksgezondheid en gegevensbeheer). Ook zijn er bijpraatsessies georganiseerd over de stand van zaken van de implementatie. Voor dit doel hebben we onder andere het zogenaamde *mobiele kladblok* en de bijbehorende interne website ingezet. Aan dit interne communicatietraject wordt een vervolg gegeven wat aansluit bij de activiteiten buiten. Het tijdelijk team Participatie maakt hier een plan voor in samenwerking met de gemeentelijke afdeling communicatie en het externe communicatiebureau Vuurwerk.

Management

Medewerkers uit alle geledingen van onze gemeente, kunnen alleen optimaal meebewegen in de dynamiek van het implementatieproces, als leidinggevenden de implementatie in uren prioriteren en dus tijd beschikbaar stellen. Wij steken daarom energie in de afstemming met leidinggevenden. Voorafgaand aan de start van fase 3 wordt met leidinggevenden bij gemeente, Buurtplein en BUHA gesproken over de verwachtingen voor fase 3. Onderwerpen zijn de gewenste bijdragen van medewerkers, hoe werk met werk is te maken en waar eventuele hobbels te verwachten zijn. Op cruciale momenten proberen we bij de vergaderingen van het Management Team (MT) aan te sluiten om informatie uit te wisselen en de MT-leden uit te nodigen hun integrale rol van manager op te pakken.

College en raad

Al vanaf 2016 gaan we met enige regelmaat in gesprek met de raadsleden. We doen dat via interactieve raadsbijeenkomsten en kiezen bewust voor momenten tijdens een fase of ontwikkeling, zodat we de input van de raadsleden mee kunnen nemen. Voor 2019 zijn er weer drie raadsessies gepland. In 2018 zijn er ook enkele werksessies met B&W(-leden) geweest en de wethouders zijn betrokken bij een informatieve raadsvergadering. In 2019 zullen we opnieuw meerdere bijeenkomsten organiseren waar de Omgevingswet college breed wordt behandeld. De wethouders dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid om tot een Omgevingsvisie te komen door elk bestuurlijk trekker te zijn van één of meer

deelgebieden binnen de gemeente. Dat vraagt om een meer intensief traject dan gebruikelijk. Het is van belang om regelmatig afstemming te hebben over de verschillende invalshoeken in de processen, dilemma's rondom nieuw beleid, ontwikkelingen of reacties uit de samenleving en het maken van keuzes. Werksessies en de inzet van specifieke instrumenten om op de hoogte te kunnen blijven van waar men over en weer mee bezig is, moeten de aansluiting tussen verschillende deelgebieden borgen.

Middelen

Beschikbaar budget

In de voorjaarsnota van 2017 is een aanmelding gehonoreerd voor het voorbereiden en uitvoeren van de Omgevingswet (2017: € 50.000; 2018: € 150.000,-; 2019: € 150.000,-). De reeds gehonoreerde bedragen waren toereikend voor fase 1 en 2. In de bestuursopdracht voor fase 2 is al geschetst dat we in 2019 mogelijk een tekort zouden hebben. Deze voorspelling zal waarschijnlijk uitkomen. Naar verwachting is er voor 2019 geen € 150.000,-, maar € 250.000,- nodig.

Budgetontwikkeling 2019

Aan de hand van de gemaakte kosten in 2018 en het inzicht in te verrichten werkzaamheden in 2019, is het mogelijk om een voorzichtige inschatting te doen van de te maken extra kosten in 2019. Het gaat dan om een bedrag van € 100.000,-. We schetsen in deze paragraaf welke activiteiten er in 2019 in het kader van de Omgevingswet worden verricht waardoor de inschatting is dat het totaal aan kosten voor 2019 oploopt naar € 250.000,-.

Kosten informatiemanagement

Voor de werkzaamheden en daarmee ook kosten rondom het informatiemanagement houden we nu een flinke slag om de arm. De komende paar jaar moet een vertaling worden gemaakt van de eisen die de Omgevingswet stelt aan de gemeente naar een daarvoor ondersteunend applicatie- en gegevenslandschap. Denk hierbij aan het aanpassen of vervangen van applicaties voor het maken van omgevingsplannen of het behandelen van vergunningaanvragen, tools voor ondersteuning op het gebied van samenwerking met (keten-)partners en participatie. Of ondersteuning bij het uitwerken van nieuwe werkprocessen. Ook zal voor een integrale uitvoering van de Omgevingswet gewerkt moeten worden aan het verzamelen, herstructureren, integreren en beheren van data die nu nog verspreid in de gemeente beschikbaar zijn, danwel in een ongeschikte vorm (bijvoorbeeld pdf). Het is nu nog heel lastig om in te schatten wat hier de totale kosten voor zullen zijn, maar we werken in 2019 de verkenning uit fase 1 rondom de informatievoorziening verder uit en definiëren beoogde resultaten. Daarna zullen verschillende projecten opgestart worden. Als daar grote financiële consequenties aan verbonden zijn, volgt er een separate bestuursopdracht. Als er keuzes zijn te maken die het ambitieniveau van de gemeente raken, dan worden deze in samenspraak met B&W gemaakt.

Kosten in relatie tot tijdelijke teams

In 2019 gaan de volgende tijdelijke teams aan het werk:

1. Integraal beleid

2. Participatie
3. Omgeving en stakeholders
4. Regelgeving
5. Gegevensbeheer
6. t/m 11 Deelvisie ... (vooralnog 5 gebieden). Eén tijdelijk team per deelgebied.

Bij de samenstelling van de tijdelijke teams wordt in alle gevallen ingezet op een compacte kern, de betrokkenheid van medewerkers fysiek en sociaal en de inbreng vanuit de samenleving. Voor alle tijdelijke teams geldt dat zij de opdracht krijgen om te bekijken hoe werk met werk gemaakt kan worden en hoe de opdracht gecombineerd kan worden met (eerder gestelde) vragen uit de organisatie. Zij werken aan concrete opgaven die, zodra er een overlap ontstaat met opgaven voor andere TT's gecombineerd worden. De TT's maken onder andere gebruik van de volgende werkvormen: interviews, werksessies, schouw, de inzet van scenario's en persona's, monitoring. Waar mogelijk wordt gewerkt met klankbordgroepen om tot een voldragen eindproduct te komen.

De inzet van de tijdelijke teams deelvisies is inzichtelijk gemaakt in bijlage 2. Hieronder volgt een korte samenvatting van de activiteiten waar de overige TT's mee aan de slag gaan:

TT Integraal beleid

Clustering

Het geselecteerde beleid in het rapport *Beleid op een rij* wordt aangevuld met nieuw beleid en beleid in de maak. Dit beleid wordt toegevoegd aan de bestaande clusters uit *Beleid op een rij*.

Filtering

Beleidsstukken worden gefilterd op relevantie voor de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en eventueel op te stellen Programma's. Zo ontstaat er een driedeling visie, regelgeving en uitvoering. Dit kan een aanzet zijn tot het maken van meer uniforme beleidsstukken.

Dynamiek

Het TT maakt een voorstel hoe beleid wat nu nog niet in beeld is kan worden geïntegreerd in de Omgevingsvisie en waar een beleidsstuk aan moet voldoen om voldoende integraal te zijn.

TT participatie

Participatieplan

Het TT maakt een basis-participatieplan voor het bedrijven van participatie rondom de implementatie Omgevingswet.

Input deelgebieden

Het basisplan wordt verder uitgewerkt per deelgebied.

Draagvlak intern

Het TT informeert medewerkers van de gemeente en verbonden partijen om draagvlak te krijgen voor de te nemen stappen en stimuleert de individuele medewerkers om hun bijdrage te leveren in het proces met de samenleving

TT omgeving en stakeholders

Bovenlokaal beleid

Het TT verdiept zich in beleid van andere overheden en filtert op benodigde informatie voor de Doetinchemse Omgevingsvisie.

Samenwerking

Het TT onderzoekt welke potentiële partners kunnen meewerken aan de Doetinchemse Omgevingsvisie en welke kansen er in het verlengde daarvan liggen voor meer/ andere samenwerking.

Grensoverschrijdend

Het TT informeert contacten over de grens over de implementatie Omgevingswet en onderzoekt of er raakvlakken zijn die relevant zijn voor het Ontwerpend Onderzoek.

TT Regelgeving

De uitsplitsing tussen werkzaamheden voor het team RO, het team handhaving en vergunningverlening en het TT is nog niet definitief, maar de volgende acties zijn in elk geval in beeld:

Voorbereiding gebiedsvisies

Het voorzien van de procesleiders van de gebiedsvisies van relevante planologische gegevens zoals een vlekkenkaart met functies (wat kan er nu al?), inzicht in bestemmingen (bestemmingsplannen koppelen zodat ze passend worden voor de gebiedsvisie) en het toegankelijk maken van het begrippenkader over de doeleinden. De consequenties van beleid wat nog niet is vertaald naar de bestemmingsplannen wordt inzichtelijk gemaakt.

Verordening fysieke leefomgeving

Het opzetten van een proces met alle "eigenaren" van verordeningen wat moet leiden tot één verordening fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd vindt een actualisatie plaats die mogelijk tot deregulering kan leiden. Waar nodig wordt hiervoor een schouw ingezet.

Bruidsschat

Het analyseren van de bruidsschat, ofwel de rijksregels die worden overgedragen. Het OO leent zich ervoor om te bekijken hoe met deze regels om te gaan. De keuze is overnemen, laten vervallen of aanpassen.

Inzicht afwijkingen bestemmingsplan

Om tot onderbouwde keuzes te komen daar waar het gaat over normen en regels, biedt inzicht in de hoeveelheid en aard van afwijkingen van het bestemmingsplan de afgelopen jaren inzicht. Hier wordt onderzoek naar gedaan.

Normen

Het benutten van het OO om bij de samenleving te toetsen welke normering de meest geschikte is (het werken met open of gesloten normen). En of dat nog verschilt per onderwerp en/of gebied. De keuze heeft direct te maken met het al dan niet vergunning vrij maken van initiatieven/ onderdelen van een initiatief.

Participatie vergunningtraject

Het opzetten van een kader waarbinnen de initiatiefnemer onder de Omgevingswet zijn of haar participatieparagraaf moet indienen. (Waar moet die aan voldoen, hoe toetst de gemeente, op basis waarvan volgt een akkoord).

TT Gegevensbeheer

Interactieve kaart

De opzet voor een interactieve kaart met informatie over projecten, initiatieven en ontwikkelingen wordt doorontwikkeld. Ook moet er een zogenaamd "klik" systeem komen zodat tijdige actualisatie gegarandeerd is.

Story Map

Het OO start in 2019 met de aanpak voor een aantal deelgebieden. Ieder deelgebied krijgt een Story Map.

Gegevens compleet

Per instrument (omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning) moet inzichtelijk worden over welke gegevens we moeten beschikken en in welke vorm. Hier wordt een traject voor opgezet waarbij ambitieniveau één van de aandachtspunten is.

Dekking aanvullend budget 2019

Wij verwachten in 2019 geen €150.000,=, maar €250.000,= nodig te hebben om de noodzakelijke vervolgstappen te kunnen zetten bij de implementatie Omgevingswet. Wij denken het tekort voor 2019 op te kunnen lossen door het budget Omgevingswet aan te vullen met een deel van de bekostiging 0-fase van bredere gemeentelijke opgaven (maatschappelijke opgaven), zoals opgenomen in de begroting van 2019. Een groot deel van de opgaven zal bij het Ontwerpend Onderzoek een rol spelen.

Denk hierbij onder andere aan de volgende opgaven:

- Het verbinden van de agenda van Doetinchem en de Achterhoek met die van de Provincie en de Euregio. Zie de rol van het TT omgeving en stakeholders.
- Het versterken van preventie. Zie de ambities in het koersdocument op het vlak van volksgezondheid, sport en groen.
- Het verkleinen van de ecologische voetafdruk. Eén van de belangrijkste pijlers bij het opzetten van de Omgevingsvisie.

Onder het thema *Veranderende Leefomgeving* zijn bovendien heel specifiek de opgaven Omgevingsvisie en Meer integraal –her- ontwikkelen van gebieden opgenomen. Deze twee zijn specifiek onderdeel van het Ontwerpend Onderzoek in het kader van de Implementatie Omgevingswet.

In de begroting voor 2019 is € 300.000,= geraamd voor de nulfase van de maatschappelijke opgaven. De aanvullend benodigde € 100.000 voor de implementatie van de Omgevingswet past binnen de doelstellingen van dit budget en zal worden meegenomen in het nog uit te werken bestedingsplan van de bredere maatschappelijke opgaven.

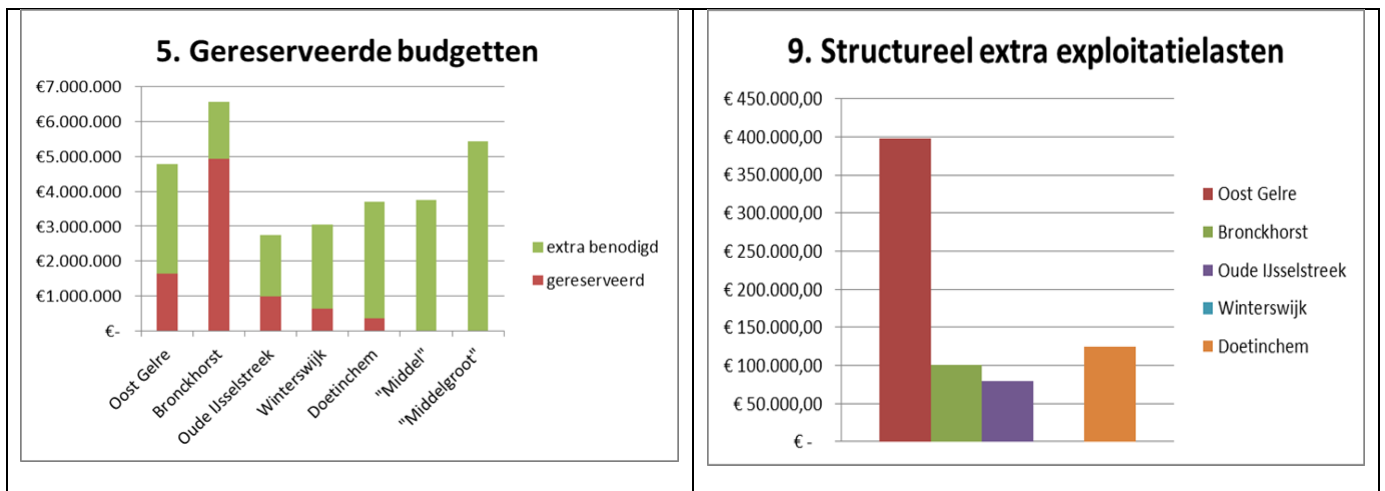
Doorkijk naar 2020 en meer

Voor 2020 en de jaren daarna zijn er nog geen budgetten gereserveerd voor de implementatie Omgevingswet. Wij zullen daar in de kadernota 2019 voorstellen voor doen. Nu is al wel duidelijk dat er nog substantieel moet worden geïnventariseerd in de voorbereiding en uitvoering van de Omgevingswet. Zie onder andere de eerdere toelichting op de kosten voor het informatiemanagement.

Sinds medio 2018 brengen de financiële consultants van de gemeenten binnen de Achterhoek kennis en kunde bij elkaar om een inschatting te kunnen maken van de nog te verwachten kosten.

Regionaal is gebruikt gemaakt van het door de VNG/Deloitte ontwikkelde financieel dialoogmodel om daarmee een prognose te maken van de eenmalige (implementatie) en structurele kosten van de invoering van de Omgevingswet. Bij dit financieel dialoogmodel is enige nuancering op zijn plaats. De daadwerkelijke extra kosten zullen afhangen van keuzes (o.a. innovatief of beleidsarm) en ruimte die kan worden gevonden binnen de huidige begroting. Daarnaast wordt het model doorontwikkeld waardoor de uitkomsten anders kunnen zijn.

Volgens het financieel dialoogmodel bedragen de invoeringskosten voor onze gemeente ca € 3,7 miljoen. In onze begroting is tot nu toe € 350.000 opgenomen	De extra exploitatielasten komen volgens dit model op ruim € 100.000
---	--

Wij waken ervoor om blindelings af te gaan op deze modellen en geven er de voorkeur aan om jaarlijks te monitoren welke uitgaven daadwerkelijk worden gedaan en welke uitgaven er aan komen. Dit geldt overigens ook voor de meeste collega gemeenten.

Risico's

Risico als we nu van start gaan

Van rijkswege zijn er nog voortdurend wijzigingen in zowel planning als op inhoud. Veel regelgeving is nog niet definitief vastgesteld. Daarom zijn de ontwikkelingen op de lange termijn nog niet volledig in te schatten. Als tijdens fase 3 blijkt dat sommige informatie van de rijksoverheid nog te weinig handvatten geeft, dan kan het zijn dat het traject later op gang komt dan in deze bestuursopdracht voorgesteld. In dat geval worden het college van burgemeester en wethouders en gemeenteraad daar over geïnformeerd.

Te weinig ambtelijke capaciteit kan gevolgen hebben voor draagvlakverlies binnen de organisatie gezien de al hoge bestaande werkdruk. Dan kan het zijn dat kennis bij externe medewerkers komt te liggen wat een belemmering kan zijn voor de daadwerkelijke implementatie. Dit vraagt om goede verdeling van de werkzaamheden. Bij de inhuur van medewerkers is het van belang eigen mensen in elk geval betrokken te houden bij Omgevingswet.

Risico van samenwerking met de samenleving

Samenwerken met de samenleving, geeft gewenste dynamiek. Samenwerking kan ook zorgen voor oponthoud en onverwachte ontwikkelingen ontlokken. En het vraagt ook meer capaciteit dan als we alles alleen doen. Met het Ontwerpend Onderzoek starten we een innovatief en dynamisch proces waarbij we ons laten helpen door externe procesleiders (veel ervaring) en interne mensen (eigenheid).

Risico van fase 3 uitstellen

Wat gebeurt er als we fase 3 niet doen? En wat als we het anders doen? Voor zover we het nu kunnen overzien zijn we op tijd gestart en hebben goede stappen kunnen zetten door gefaseerd te werken. We konden de materie daardoor overzien. Maar er komt nu zo langzamerhand heel veel bij elkaar. Het beeld van wat moet en wat kan wordt steeds

scherper. En januari 2021 lijkt ineens heel dichtbij. Alleen door een volgende stap te nemen wordt ook duidelijk of we op de goede weg zijn en weten we wat er nog moet.

Risico van de keuze voor het Ontwerpend Onderzoek

De keuze voor het *Ontwerpend Onderzoek* is een gedurfde omdat hij innovatief is en niet via de traditionele wegen loopt. Door heel Nederland wordt geëxperimenteerd met nieuwe methodieken. Soms wordt op onderdelen voor de "oude" manier van werken gekozen. Evaluaties hebben nog onvoldoende opgeleverd om te kunnen zeggen welke methode nu echt succesvol is.

De Omgevingswet vraagt om innovatie, om het centraal stellen van de samenleving en het integraal werken. De voorgestelde methodiek neemt die zaken als uitgangspunt en meent met de keuze voor deze methodiek ook aan verwachtingsmanagement te doen. De methodiek sluit ook heel goed aan bij GD 2020. De organisatieontwikkeling heeft vergelijkbare uitgangspunten. Het advies is daarom te beginnen. Voortschrijdend inzicht zal het proces verder aanscherpen. Tegenslagen vragen om omgezet te worden in kansen.

Bemensing

Opdrachtgever ambtelijk:

Eric Wijnroks (Regisseur FO)

Opdrachtgever bestuurlijk:

Ingrid Lambregts (portefeuille RO)

Procesmanagement:

Yana van Tienen (R&S)

Kernteam:

Sander Bergman – informatiemanagement

Hilde ten Boom – vergunningen

Willie Fikken (inhuur) -milieu

Rob Janssens – griffie

Yoeri Klein Braskamp – planologie

Paul van der Lee – wijkwerk en sociaal domein divers

Liesbeth van Leeuwe – volksgezondheid, WMO

Carine van der Linden – communicatie

Joost Meilof - duurzaamheid

Riquette Meuleman - ondersteuning

Basten Simmelink – assistent tekenaar opmaak

Els Wentink - planologie

